

Dosarul nr.3ra-793/2021

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (I. Rusu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (A. Gheorghieș, D. Stănilă, E. Bejenaru)

Î N C H E I E R E

06 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Nina Vascan
Aliona Miron
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Iurie Grecu,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Grecu împotriva reprezentantului Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, Valeriu Gîrlă, privind constatarea faptului limitării accesului la informație și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 25 mai 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost casată hotărârea din 28 octombrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, și emisă decizie nouă prin care a fost declarată inadmisibilă acțiunea depusă de Iurie Grecu împotriva reprezentantului Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, Valeriu Gîrlă, privind constatarea faptului limitării accesului la informație și repararea prejudiciului moral,

c o n s t a t ă :

La 27 aprilie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Iurie Grecu a depus cerere de chemare în judecată împotriva reprezentantului Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, Valeriu Gîrlă, privind constatarea faptului limitării accesului la informație și repararea prejudiciului moral cauzat în mărime de 4 000 de lei.

În motivarea acțiunii Iurie Grecu a indicat că, la 24 februarie 2020, a adresat cerere către reprezentantul Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, Valeriu Gîrlă, informându-l că la 09 aprilie 2019, a depus cerere înregistrată cu nr. 32, către primarul satului Ciuciulea, raionul Glodeni privind angajarea sa în muncă în funcția de specialist relații cu publicul în cadrul Primăriei sat. Ciuciulea, r-nul Glodeni. Primarul a refuzat în mod nejustificat angajarea sa în muncă. Respectiv, în temeiul art. 66 alin. (1) din

Codul administrativ, Iurie Grecu a solicitat reprezentantului Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, Valeriu Gîrlă să intervină în soluționarea cazului dat.

Reclamantul a precizat că cererea adresată reprezentantului Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, Valeriu Gîrlă, nu a fost înregistrată în registrul cu privire la petiționare, nu a fost aplicată ștampila de primire, nu a fost atribuit număr de intrare.

Reclamantul a invocat că răspuns la cererea depusă la 24 februarie 2020 nu a primit, deși urma să primească răspuns până la 25 martie 2020.

Reclamantul consideră că pârâtul folosindu-se de situația de serviciu, în detrimentul obligațiilor funcționale, potrivit competenței și în detrimentul drepturilor și libertăților sale ca persoană fizică, i-a îngădit dreptul la petiționare garantat constituțional.

Prin acțiunile pârâtului i s-a cauzat un prejudiciu moral, care constă în acțiunile și inacțiunile comise de acesta pe marginea refuzului nesoluționării petiției, fiindu-i cauzate suferințe morale, aduse onoarei și demnității sale de cetățean al Republicii Moldova.

Prin hotărârea din 28 octombrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Grecu împotriva reprezentantului Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, Valeriu Gîrlă, privind constatarea faptului limitării accesului la informație și repararea prejudiciului moral cauzat (f.d.30,35-39).

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a stabilit că, la 24 februarie 2020, Iurie Grecu a adresat cerere către reprezentantul Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, Valeriu Gîrlă, însă fără a fi înregistrată în registrul cu privire la petiționare, fără a fi aplicată ștampila pe marginea petiției de primire, fără atribuirea unui număr de intrare.

Instanța de fond a mai constatat că potrivit informației parvenite la 30 octombrie 2020 de la șeful Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, Vitalie Nogali, executată de către șeful adjunct al Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, Valeriu Gîrlă, i-a fost comunicat lui Iurie Grecu că în conformitate cu prevederile art. 3 din Carta Europeană, Declarația Universală cu privire la autonomia locală, art. 109 și art. 112 din Constituția Republicii Moldova, Oficiul teritorial Bălți al Cancelariei de Stat a Republicii Moldova nu este în drept să se implice în activitatea autorităților administrației publice locale. Astfel, Grecu Iurie este în drept adreseze altor organe de resort pentru soluționarea problemei descrise în cerere.

Instanța de fond a constatat caracterul deplin al răspunsului oferit de către pârât la cererea petiționarului reieșind din conținutul solicitării, în termenul stabilit de lege, cu asigurarea restabilirii drepturilor lezate și recuperarea prejudiciului cauzat.

Totodată, instanța de fond a conchis în privința netemeinicei pretenției privind repararea prejudiciului moral în sumă de 4 000 de lei, deoarece lipsește motivarea impactului adus persoanei în legătură cu neprezentarea informației.

La 14 noiembrie 2020, Iurie Grecu a recepționat dispozitivul hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul Central din 28 octombrie 2020 (f.d.34), iar la 05 martie 2021 a recepționat hotărârea motivată, fapt conformat prin avizul de recepție (f.d.53).

La 19 noiembrie 2020, în termenul prevăzut de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, Iurie Grecu a depus cerere de apel nemotivată (f.d.41).

La 19 noiembrie 2020, a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 28 octombrie 2020 a Judecătorei Drochia, sediul Central, solicitând casarea hotărârii contestate și emiterea unei decizii noi privind recunoașterea dreptului vătămat la informație, sancționarea pârâților potrivit art. 24 din Legea cu privire la accesul la informație, repararea în mod solidar a prejudiciului moral cauzat în mărime de 4 000 de lei (f.d.42-43).

Prin decizia din 25 mai 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost casată integral hotărârea din 28 octombrie 2020 a Judecătorei Drochia, sediul Central și declarată inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Iurie Grecu împotriva reprezentantului Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, Valeriu Gîrlă, privind constatarea recunoașterii dreptului vătămat și repararea prejudiciului moral.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că acțiunea înaintată de Iurie Grecu împotriva reprezentantului Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat, Valeriu Gîrlă, urmează a fi declarată inadmisibilă, deoarece în temeiul art. art. 5, 7, 8, 17, 20, 189 din Codul administrativ, nu întrunește calitatea de autoritate publică, respectiv acțiunea în contencios administrativ nu poate fi înaintată împotriva acestuia or, Iurie Grecu urma să se adreseze cu cerere privind încălcarea dreptului la petiționare împotriva autorității publice din care face parte Valeriu Gîrlă, anume, Oficiului teritorial Bălți al Cancelariei de Stat.

De asemenea, instanța de apel a stabilit că prima instanță eronat a dispus examinarea prezentului litigiu în fond, întrucât acțiunea formulată de Iurie Grecu urma a fi declarată inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

Prin urmare, instanța de apel a ajuns la concluzia inadmisibilității pretenției privind compensarea prejudiciului moral, deoarece este o pretenție subsecventă pretenției împotriva reprezentantului Cancelariei de Stat, Valeriu Gîrlă, privind constatarea recunoașterii dreptului la petiționare vătămat.

Totodată, instanța de apel a notat că prin instituirea exigențelor de admisibilitate (vătămarea unui drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ, respectarea procedurii prealabile, competenței jurisdicționale, existența împuternicirilor și a capacității procesuale), nu s-a urmărit restrângerea accesului liber la justiție, de care, în mod evident, cel interesat beneficiază în condițiile legii, ci exclusiv instaurarea unui climat de ordine juridică, indispensabil, în vederea exercitării dreptului constituțional, statuat de art. 20 din Constituția Republicii Moldova, prevenindu-se, astfel, abuzurile și asigurându-se protecția drepturilor și intereselor legitime ale celorlalte părți.

La fel, apelantului Iurie Grecu i s-a explicat că potrivit art. 207 alin. (3)-(4) din Codul administrativ, declararea acțiunii ca inadmisibilă în baza temeiurilor specificate la alin. (2) lit. a)–e) exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune. Declararea acțiunii ca inadmisibilă în baza temeiurilor specificate la alin. (2) lit. f) – h) nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune.

La 24 iunie 2021, Iurie Grecu a depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 25 mai 2021 (f.d.69).

Tot la 24 iunie 2021, Iurie Grecu a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 25 mai 2021 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea integrală a hotărârii din 28 octombrie 2020 a Judecătorei Drochia, sediul Central și a deciziei din 25 mai 2021 a Curții de Apel Bălți, emiterea unei decizii noi privind constatarea dreptului vătămat de acces la informație, repararea prejudiciului moral în mărime de 3000 de lei (f.d.109-110).

În motivarea recursului Iurie Grecu a indicat că și-a manifestat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe considerându-le neîntemeiate, deoarece nu s-au expus complet, obiectiv și motivat în privința tuturor pretențiilor, anume asupra refuzului nesoluționării cererii privind accesul la informație. A indicat că actele judecătorești contestate au fost emise cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural, nefiind elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

Totodată, instanțele de judecată nu s-au expus în privința competențelor reprezentantului Cancelariei de stat, r-nul Glodeni.

În opinia recurentului cele menționate denotă faptul că poziția sa ca parte implicată în proces nu a fost auzită, că instanța de apel nu a cuprins întregul spectru de măsuri procesuale necesare examinării complete și multilaterale a cauzei, efectuând verificarea selectivă, superficială, incompletă, ceea ce constituie încălcare a prevederilor art. 6 CEDO.

Conform art. 244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 25 mai 2021.

La 09 iunie 2021, Iurie Grecu a recepționat dispozitivul deciziei contestate, fapt confirmat prin semnătura olografă din recipisa anexată (f.d.67), iar la 01 iulie 2021, a notificat decizia motivată, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție DS8001562512AS (f.d. 74).

La 24 iunie 2021, Iurie Grecu a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 25 mai 2021 a Curții de Apel Bălți (f.d. 69), tot la 24 iunie 2021, Iurie Grecu a prezentat motivarea recursului (f.d. 70-71). Astfel, instanța de recurs consideră că recursul a fost depus cu respectarea termenului prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

La 20 iulie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă de Iurie Grecu, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 77).

Deși intimatul a recepționat copia recursului lui Iurie Grecu, până la data stabilită pentru examinarea recursului, acesta nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului

Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de Iurie Grecu este inadmisibilă.

În conformitate cu prevederile art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Iurie Grecu, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Nina Vascan

judecători

Aliona Miron

Victor Burduh